

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-31 ta' Mejju, 2006

Citazzjoni Numru. 2274/2000/1

Bank of Valletta p.l.c.

Versus

Reuben u Romina miżżewġin Buontempo

Din hija *actio pauliana*.

lċ-ċitazzjoni tgħid illi b'sentenza mogħtija minn din il-qorti fid-29 ta' Frar 2000 fil-kawża fl-ismijiet *Bank of Valletta p.l.c. versus Mario Buontempo Tours Ltd et* (ċitazzjoni numru 2286/1999), il-konvenut Reuben Buontempo kien kundannat iħallas lis-soċjetà attriċi erbatax-il elf, disa' mija u ħamsa u għoxrin lira u disgħin ċenteżmu (Lm14,925.90) *sorte* u spejjeż, barra l-imgħax legali mill-1 t'April 1999 sa meta jsir il-ħlas. Il-proċeduri li wasslu għal dik is-sentenza kienu nbdew b'ċitazzjoni ippreżentata fit-18 t'Ottubru 1999 wara ittra uffiċjali ippreżentata fit-28 t'Awissu 1997 u notifikata lill-konvenut fis-16 ta' Marzu 1998.

Fis-16 t'Ottubru [*recte*: Novembru] 1999, waqt li kienet miexja l-kawża, il-konvenuti, wara li ngħataw is-setgħa

mis-Sekond'Awla tal-Qorti Ċivili, dehru fuq kuntratt li bis-saħħa tiegħu temmew u illikwidaw il-komunjoni ta' l-akkwisti li kellhom bejniethom, intrabtu li kull parti twiegeb weħedha għad-djun li tkun intrabtet bihom personalment qabel id-data tal-kuntratt, u għaddew il-proprjetà kollha li kellhom lill-konvenuta Romina Buontempo.

B'dan it-trasferiment Reuben Buontempo fittex li jeħles min-nofs li kellu tal-beni tal-komunjoni bil-ħsieb illi jeludi d-drittijiet tas-soċjetà attriċi, bħala kreditriċi tiegħu, għall-inqas fuq in-nofs li jmiss lilu. Jidher ċar għalhekk, tkompli tgħid l-attriċi, illi t-trasferiment sar bil-ħsieb li jqarraq, u għalhekk jista' jithassar.

Billi għalxejn sejñet lill-konvenuti, bi protest ġudizzjarju tal-5 ta' Ġunju 2000, biex iħassru l-klawsoli kollha tal-kuntratt li bihom fittxew illi l-proprjetà tgħaddi kollha fuq isem Romina Buontempo, is-soċjetà attriċi fetñet din il-kawża u qiegħda titlob illi l-qorti:

1. tgħid illi l-kuntratt li sar fis-16 ta' Novembru 1999 fl-atti tan-Nutar Hugh Grima fejn il-konvenuti temmew il-komunjoni ta' l-akkwisti bejniethom sar b'qerq u għalhekk ma jiswiex;
2. tħassar l-istess kuntratt u l-effetti tiegħu kollha; u
3. tiffissa jum, ħin u lok għall-pubblikazzjoni ta' l-att ta' tħassir, taħtar nutar sabiex jippubblika l-istess att u kuraturi sabiex jidhru f'isem min ma jersaqx għall-pubblikazzjoni.

Qiegħda titlob ukoll l-ispejjeż, fosthom dawk tal-protest ġudizzjarju tal-5 ta' Ġunju 2000.

Il-konvenuti ressqu dawn l-eċċezzjonijiet:

1. ma hux minnu illi l-konvenut Reuben Buontempo kellu jew għandu l-ħsieb li jittrasferixxi l-proprjetà kollha lill-konvenuta Romina Buontempo;
2. li ma kellux dak il-ħsieb jidher mill-patt fil-kuntratt illi jgħid illi "l-imsemmija dar ser tibqa' tappartjeni lill-konjuġi Buontempo indiviżament bejniethom";
3. il-kreditu pretiż mis-soċjetà attriċi kien ingħata lil *Mario Buontempo Tours Limited*, lil Mario u Dorothy Buontempo, lil Carmvic Buontempo u lil Reuben Buontempo meta dan ta' l-aħħar — il-konvenut Reuben Buontempo — kien għadu mhux miżżewweġ lill-konvenuta Romina Buontempo, u għalhekk ma huwiex dejn li jolqot il-komunjoni ta' l-akkwisti bejn il-konvenuti;

4. il-proprjetà li kellu Reuben Buontempo qabel iż-żwieġ kienet biss in-nofs mhux maqsum tad-dar matrimonjali, u dan ma nbidilx bil-kuntratt li dwaru saret il-kawża;

5. għalhekk is-soċjetà attriċi ma hija sejra tiflef xejn jekk il-kuntratt jitħalla fis-sehħ;

6. ma kienx meħtieġ illi n-notifika taċ-ċitazzjoni lill-konvenuti ssir bil-pubblikazzjoni meta fl-indirizz tal-konvenuti hemm ufficċju li jkun miftuħ mit-Tnejn sas-Sibt; u

7. sar ftehim bejn is-soċjetà attriċi u s-soċjetà *Mario Buontempo Tours Limited* biex id-dejn imsemmi fiċ-ċitazzjoni jitħallas, u qegħdin isiru f'hasijiet regolament.

Il-fatti li wasslu għal din il-kawża ġraw hekk:

B'kitba tal-21 t'Ottubru 1995 il-konvenut Reuben Buontempo kien daħal garanti *in solidum* mad-debitur ewlieni, is-soċjetà *Mario Buontempo Tours Limited*, favur is-soċjetà attriċi. Id-dejn ma tħallasx u l-attriċi b'ittra ufficjali tat-28 t'Awissu 1997 sejthet lid-debitur ewlieni u lill-garanti biex iħallsu; l-ittra kienet notifikata lill-konvenut fis-16 ta' Marzu 1998. Billi d-dejn baqa' ma tħallasx l-attriċi fetthet kawża biċ-ċitazzjoni numru 2286/1999, ipprezentata fit-18 t'Ottubru 1999, u kisbet sentenza kontra d-debitur ewlieni u kontra l-garanti fid-29 ta' Frar 2000.

Sadanittant, fis-7 ta' Diċembru 1996, il-konvenut Reuben Buontempo iżżewweġ lill-konvenuta Romina Buontempo, u fis-16 ta' Novembru 1999 il-konvenuti miżżewġin Buontempo daħlu f'kuntratt fl-atti tan-Nutar Hugh Grima li bih, wara li temmew il-komunjoni ta' l-akkwisti li kien hemm bejniethom u waqqfu minflok is-sistema ta' l-assi separati, ftiehm *inter alia* illi:

Kull parti tkun unikament u esklużivament responsabbli għad-debiti u obbligi assunti minnha personalment qabel illum;

... ..

Il-partijiet jaqblu u r-raġel qiegħed preżenzjalment jaċċetta li jassumi unikament u esklużivament l-oneru kollu li jħallas lura d-debiti kollha pendent li huma gravanti l-komunjoni ta' l-akkwisti, u dana ad esklużjoni tal-mara;

Il-partijiet finalment jaqblu li l-għamara li hemm eżistenti fid-dar residenzjali tagħhom *Rose House* Triq il-Mimoża

Ħamrun/Guardamangia huma esklużivament proprjetà tal-mara u li jinkludu d-dota tagħha.

L-imsemmija dar ser tibqa' tappartjeni lill-konjuġi Buontempo indiviżament bejniethom.

Fit-18 t'Ottubru 1999, dakinhar tal-preżentata taċ-ċitazzjoni numru 2286/1999, is-soċjetà attriċi kienet kisbet il-ħruġ ta' mandat kawtelatorju ta' qbid kontra l-konvenut iżda fil-15 ta' Novembru 1999 il-marixxall responsabbli mill-esekuzzjoni tal-mandat irrapporta illi ma esekwiex il-mandat kontra l-konvenut għax meta mar fl-indirizz mogħti għall-esekuzzjoni ngħata kopja tal-kuntratt tas-16 ta' Novembru 1999 "fejn igħid li l-oġġetti fil-fond huma proprjetà tal-mara tiegħu".

Is-soċjetà attriċi qiegħda tgħid illi b'dan il-mod, bis-saħħa tal-kuntratt tas-16 ta' Novembru 1999, hija kienet imċaħħda mis-setgħa illi tesegwixxi l-mandat fuq beni tal-konvenut debitur tagħha għax il-konvenut kien aljena l-beni tiegħu. Qiegħda tgħid għalhekk illi l-kuntratt sar b'qerq bi ħsara tal-jeddijiet tagħha, u qiegħda tfittex li tattakka l-kuntratt taħt l-art. 1144 tal-Kodiċi Ċivili:

1144. (1) Kull kreditur jista' wkoll, f'ismu, jattakka l-atti magħmula b'qerq mid-debitur bi ħsara tal-jeddijiet tiegħu, bla preġudizzju tal-jedd tal-konvenut għall-eċċezzjoni tal-benefiċċju ta' l-eskussjoni, taħt id-disposizzjonijiet ta' l-artikoli 795 sat-801 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

(2) Jekk dawn l-atti jkunu b'titolu oneruż, il-kreditur għandu jipprova li kien hemm qerq min-naħa taż-żewġ partijiet fil-kuntratt.

(3) Jekk dawn l-atti jkunu b' titolu gratuwitu, biżżejjed li l-kreditur jipprova li kien hemm qerq min-naħa tad-debitur.

(4) L-azzjoni li tmiss lill-kredituri taħt dan l-artikolu ma tistax tiġi eżerċitata kontra minuri, ħlief sas-somma li minnha dawn ikunu kisbu qligħ, bla ħsara tal-jedd ta' kull azzjoni oħra li tista' tmiss lill-kredituri kontra t-tutor li jkun ħa sehem fil-qerq.

L-elementi ta' dan l-azzjoni, li hija l-*actio pauliana*, huma l-*consilium fraudis* u l-*eventum damni*.

Il-*consilium fraudis* jidher mill-fatt biss illi l-konvenut debitur għadda proprjetà lil martu l-konvenuta l-oħra minnufih wara li kien notifikat b'ittra ufficjali li sejħitlu biex iħallas id-dejn lejn l-attriċi, u hekk fittex li joħroġ mill-

patrimonju tiegħu proprjetà li, skond l-art. 1994 tal-Kodiċi Ċivili, kienet marbuta biex tagħmel tajjeb għad-djun tiegħu: *res ipsa loquitur*. Il-prova tal-qerq saret ukoll bil-kapitoli għas-subizzjoni tal-konvenuti, li tqiesu mistqarra skond l-art. 698(2) tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili b'dikriet tas-17 ta' Frar 2005.

Xejn ma jiswa illi l-beni aljenati bil-kuntratt ma kinux proprjetà tal-konvenut meta sar id-dejn, kif tgħid ir-raba' eċċezzjoni, għax, kif igħid l-art. 1994 tal-Kodiċi Ċivili, kull min jobbliga ruħu personalment hu obligat jesegwixxi l-obbligazzjonijiet tiegħu bil-beni kollha li għandu u li għad ikollu. Il-beni aljenati, għalhekk, fil-waqt li sar il-kuntratt, kienu milquta bid-dejn tal-konvenut.

Ma jiswiex ukoll illi d-dejn kien parafernali tal-konvenut, kif tgħid it-tielet eċċezzjoni, għax, skond l-art. 1329 tal-Kodiċi Ċivili, il-kredituri ta' djun li ma tbatihomx il-komunjoni ta' l-akkwisti jistgħu jinforzaw it-talba tagħha *in subsidium* kontra l-beni tal-komunjoni sal-valur li d-debitur ikollu mill-komunjoni.

Għalhekk, meta l-konvenut tneżża' minn sehemu tal-komunjoni, kien qiegħed itellef lill-attriċi mis-setgħa li tesegwixxi l-kreditu tagħha fuq dak is-sehem, u dan huwa *l-eventus damni*; il-ħames eċċezzjoni wkoll hija għalhekk miċħuda.

L-ewwel żewġ eċċezzjonijiet u l-aħħar eċċezzjoni huma, effettivament, eċċezzjonijiet ta' eskussjoni.

L-eskussjoni tas-soċjetà *Mario Buontempo Tours Limited*, id-debitur ewlieni, kif trid l-aħħar eċċezzjoni, ma tistax issir għax il-konvenuti ma ppreżentawx lista li jkun fiha miġjuba ħaġa b'ħaġa l-beni li għandu f'Malta d-debitur ewlieni, kif irid l-art. 795 tal-Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili.

Lanqas ma jista' d-dejn jifhallas b'esekuzzjoni fuq is-sehem tal-konvenut tad-dar matrimonjali, kif iridu l-ewwel żewġ eċċezzjonijiet, billi, kif jidher mill-kapitoli, dak is-sehem hu mgħobbi bi djun li jiggradwaw qabel il-kreditu tas-soċjetà attriċi u li huma aktar minn kemm jiswa dak is-sehem.

L-eċċezzjonijiet ta' eskussjoni huma għalhekk miċħuda.

Is-soċjetà attriċi qiegħda titlob it-tħassir tal-kuntratt tas-16 ta' Novembru 1999 fl-atti tan-Nutar Hugh Grima. L-azzjoni *pauliana*, iżda, issir mill-kreditur "f'ismu"; għalhekk

ir-rimedju li tagħti din l-azzjoni ma hux it-tħassir ta' l-att *erga omnes* iżda biss illi jitqies bħallikieku ma sarx safejn dan hu meħtieġ fl-interess tal-kreditur; aktar milli tiddikjara n-*nullità* ta' l-att, il-qorti tiddikjara n-*non opponibilità* tiegħu għall-kreditur. Għal din ir-raġuni, ma hijjex meħtieġa l-pubblikazzjoni ta' l-att ta' rexissjoni li trid it-tielet talba ta' l-attriċi.

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tiċċhad l-eċċezzjonijiet kollha tal-konvenuti, tgħid illi l-kuntratt tas-16 ta' Novembru 1999 fl-atti tan-Nutar Hugh Grima sar mill-konvenuti b'qerq bi ħsara tal-jeddijiet tas-soċjetà attriċi. Dak il-kuntratt għalhekk, safejn hu meħtieġ fl-interess tas-soċjetà attriċi, għandu jitqies bħallikieku ma sarx u ma għandux ikollu l-effett illi jzomm lill-attriċi milli tesegwixxi l-kreditu tagħha fuq il-beni illi, li ma kienx għall-kuntratt, kienu jitqiesu beni tal-konvenut Reuben Buontempo meta sar il-kuntratt.

Tikkundanna lill-konvenuti jħallas l-ispejjeż kollha mitluba fiċ-ċitazzjoni.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----